

Press och information

Europeiska unionens domstol
PRESSMEDDELANDE nr 165/19
Luxemburg, den 19 december 2019

Generaladvokatens förslag till avgörande i mål C-311/18
Data Protection Commissioner / Facebook Ireland Limited, Maximillian
Schrems

Enligt generaladvokaten Henrik Saugmandsgaard Øe är kommissionens beslut 2010/87/EU om standardavtalsklausuler för överföring av personuppgifter till registerförare etablerade i tredjeland giltigt

I den allmänna dataskyddsförordningen (GDPR)¹, liksom i det direktiv om behandling av personuppgifter som förordningen ersatte², föreskrivs att personuppgifter får överföras till tredjeland om det berörda tredjelandet säkerställer en adekvat skyddsnivå för dessa uppgifter. I avsaknad av ett kommissionsbeslut i vilket det fastställs att skyddsnivån i det berörda tredjelandet är adekvat, kan en registeransvarig ändå genomföra överföringen om den åtföljs av lämpliga garantier. Sådana garantier kan i synnerhet ha formen av ett avtal mellan exportören och importören av uppgifter, som innehåller sådana standardskyddsklausuler som föreskrivs i ett kommissionsbeslut. Genom beslut 2010/87/ EU³ antog kommissionen standardavtalsklausuler för överföring av personuppgifter till registerförare etablerade i tredjeland. Det aktuella målet gäller giltigheten av detta beslut.

Faktiska omständigheter och bakgrunden till målet vid den nationella domstolen

Bakgrunden till tvisten i målet vid den nationella domstolen är ett förfarande som inletts av Maximillian Schrems, en österrikisk Facebook-användare, och det har redan gett upphov till en dom från EU-domstolen som meddelades den 6 oktober 2015 (nedan kallat Schrems-domen)⁴.

Uppgifter från Facebook-användare som bor i unionen, såsom Maximillian Schrems, överförs helt eller delvis från Facebook Ireland, det irländska dotterbolaget till Facebook Inc., till servrar i Förenta staterna där uppgifterna behandlas. Maximillian Schrems gjorde en anmälan till den irländska tillsynsmyndigheten år 2013, eftersom han mot bakgrund av Edward Snowdens avslöjande angående de amerikanska underrättelsetjänsternas verksamhet (särskilt National Security Agency eller "NSA") ansåg att Förenta staternas lagstiftning och praxis inte ger ett tillräckligt skydd mot att personuppgifter som överförs till det landet blir föremål för myndighetsövervakning. Den irländska myndigheten avlog anmälan, bland annat med motiveringen att kommissionen i ett beslut av den 26 juli 2000⁵, ansett att Förenta staterna enligt

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (EUT L 119, 2016, s. 1).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, s. 31).

³ Kommissionens beslut av den 5 februari 2010 om standardavtalsklausuler för överföring av personuppgifter till registerförare etablerade i tredjeland i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG (EUT L 39, 2010, s. 5), i ändrad lydelse enligt kommissionens genomförandebeslut (EU) 2016/2297 av den 16 december 2016 (EUT L 344, 2016, s. 100).

⁴ Domstolens dom av den 6 oktober 2015, *Schrems*, [C-362/14](#), se även pressmeddelande [nr 117/15](#)

⁵ Kommissionens beslut 2000/520/EG av den 26 juli 2000 enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om huruvida ett adekvat skydd säkerställs genom de principer om integritetsskydd (Safe Harbor Privacy Principles) i kombination med frågor och svar som Förenta staternas handelsministerium utfärdat (EGT L 215, s. 7).

det så kallade "Safe Harbor"-systemet⁶ säkerställer en adekvat skyddsnivå för de överförda personuppgifterna.

I Schrems-domen slog domstolen fast, som svar på en fråga som ställts av High Court (Högsta domstolen, Irland), att Safe Harbor-beslutet var ogiltigt.

Med anledning av Schrems-domen upphävde den hänskjutande domstolen tillsynsmyndighetens beslut att avslå Maximilian Schrems klagomål och återförvisade klagomålet till denna myndighet för granskning. Tillsynsmyndigheten inledde en utredning och uppmanade Maximilian Schrems att omformulera sitt klagomål med hänsyn till att Safe Harbor-beslutet ogiltigförklarats.

För detta ändamål bad Maximilian Schrems Facebook Irland att ange de rättsliga grunderna för överföringar av personuppgifter från Facebook-användare i unionen till Förenta staterna. Facebook Irland hänvisade till ett avtal om dataöverföring och behandling av data (*data transfer processing agreement*) som ingåtts mellan dotterbolaget och Facebook Inc., vilket gäller sedan 20 november 2015. Vidare åberopades beslut 2010/87.

I sitt omformulerade klagomål gjorde Maximilian Schrems gällande dels att klausulerna i det avtalet inte överensstämmer med de standardavtalsklausuler som föreskrivs i beslut 2010/87, dels att dessa standardavtalsklausuler under alla omständigheter inte kan ligga till grund för överföringen av hans personuppgifter till USA. Maximilian Schrems hävdade nämligen att det inte finns något rättsmedel som gör det möjligt för berörda personer att i Förenta staterna hävda sina rättigheter vad gäller respekt för privatlivet och skyddet av personuppgifter. Mot denna bakgrund begärde Maximilian Schrems att tillsynsmyndigheten skulle förordna om att överföringen skulle upphöra med tillämpning av beslut 2010/87.

Tillsynsmyndigheten avsåg att genom utredningen fastställa om Förenta staterna tillhandahåller adekvat skydd för unionsmedborgares personuppgifter och, om så inte är fallet, om tillämpningen av standardavtalsklausuler ger tillräckliga garantier när det gäller skyddet av unionsmedborgarnas friheter och grundläggande rättigheter. Tillsynsmyndigheten bedömde att avgörandet av Maximilian Schrems klagomål var beroende av huruvida beslut 2010/87 var giltigt. Tillsynsmyndigheten inledde därför ett förfarande vid High Court för att denna domstol skulle ställa en fråga till EU-domstolen angående detta. High Court ingav den begäran om förhandsavgörande som begärts av denna myndighet.

I sitt förslag till förhandsavgörande som meddelas idag föreslår **generaladvokaten Henrik Saugmandsgaard Øe att domstolen svarar att det vid prövningen av frågorna inte har framkommit några omständigheter som kan påverka giltigheten av beslut 2010/87.**

Generaladvokaten påpekar inledningsvis att den enda fråga som ska avgöras i det nationella målet avser giltigheten av beslut 2010/87 genom vilket kommissionen antog de standardavtalsklausuler som åberopades till stöd för de överföringar som berörs av Maximilian Schrems klagomål.

Generaladvokaten anser för det första att unionsrätten är tillämplig på överföringar av personuppgifter till ett tredjeland när överföringarna sker för kommersiella ändamål, även om de överförda uppgifterna kan bli föremål för behandling hos det tredjelandets offentliga myndigheter för syften som rör nationell säkerhet.

För det andra konstaterar generaladvokaten att bestämmelserna i GDPR avseende överföringar till tredjeland är avsedda att säkerställa en enhetlig och hög skyddsnivå för personuppgifter samt att uppgifterna överförs på grundval av ett beslut om adekvat skyddsnivå eller på grundval av lämpliga garantier från exportören. Enligt generaladvokaten skiljer sig sättet att uppnå detta mål beroende på den rättsliga grunden för överföringen. Syftet med ett beslut om adekvat skyddsnivå är att konstatera att ett visst tredjeland, med hänsyn till den lagstiftning och den praxis som gäller där, säkerställer en skyddsnivå för de grundläggande rättigheterna för de personer vars uppgifter överförs som väsentligen motsvarar skyddsnivån enligt GDPR, tolkad mot bakgrund av stadgan.

⁶ Systemet med Safe Harbor Privacy Principles inbegriper ett antal principer angående skydd för personuppgifter vilka amerikanska företag frivilligt kan ansluta sig till.

När det gäller **lämpliga garantier som exportören tillhandahåller, i synnerhet genom avtal, måste de i sig säkerställa en sådan skyddsnivå.** I detta avseende ger de standardavtalsklausuler som antagits av kommissionen en allmän mekanism som är tillämplig på överföringar till tredjeland, oberoende av mottagarland och den skyddsnivå som säkerställs där.

För det tredje prövar generaladvokaten giltigheten av beslut 2010/87 mot bakgrund av stadgan. Han anser att det förhållandet att detta beslut och de standardavtalsklausuler som fastställs i detta inte är bindande för myndigheterna i det tredjeland där mottagaren finns, och därför inte hindrar dessa myndigheter från att ålägga importören skyldigheter som är oförenliga med iakttagandet av dessa klausuler, inte i sig medför att beslutet är ogiltigt. Huruvida beslut 2010/87 är förenligt med stadgan beror på om det finns tillräckligt robusta mekanismer för att säkerställa att överföringar som grundar sig på standardavtalsklausuler upphävs eller förbjuds för det fall klausulerna överträds eller det är omöjligt att iakttas dem.

Enligt generaladvokaten är detta fallet eftersom det finns en **skyldighet – som åvilar de registeransvariga och, vid deras underlåtelse, tillsynsmyndigheterna – att avbryta eller förbjuda en överföring när, på grund av en konflikt mellan de skyldigheter som följer av standardklausulerna och de skyldigheter som följer av lagstiftningen i mottagarlandet, dessa klausuler inte kan iakttas.**

Generaladvokaten konstaterar också att den hänskjutande domstolen indirekt ifrågasätter vissa bedömningar som kommissionen har gjort i beslutet av den 12 juli 2016, kallat "skölden för skydd av privatlivet"⁷. I detta beslut fann kommissionen att Förenta staterna tillhandahåller en adekvat skyddsnivå för uppgifter som överförs från unionen enligt den ordning som inrättats genom detta beslut, särskilt med beaktande av de garantier som gäller för de amerikanska underrättelsemyndigheternas tillgång till dessa uppgifter och det rättsliga skydd som erbjuds de personer vars uppgifter överförs⁸. Enligt generaladvokaten krävs det inte för att avgöra det nationella målet att domstolen prövar giltigheten av beslutet "skölden för skydd av privatlivet", eftersom den aktuella tvisten endast rör giltigheten av beslut 2010/87. Generaladvokaten redogör emellertid, alternativt, för skälen till att han ifrågasätter giltigheten av beslutet "skölden för skydd av privatlivet" med avseende på rättigheterna respekt för privatlivet och skydd för personuppgifter samt rätten till ett effektivt rättsmedel.

PÅPEKAND: Generaladvokatens förslag till avgörande är inte bindande för domstolen. Generaladvokatens uppdrag består i att fullständigt oavhängigt föreslå domstolen en rättslig lösning i det mål som de har fått i uppdrag att handlägga. Domstolens domare ska nu inleda en enskild överläggning i förevarande mål. Domen kommer att meddelas vid ett senare datum.

PÅPEKAND: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Förslaget till avgörande i [fulltext](#) publiceras på webbplatsen CURIA den dag som förslaget föredras.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Bilder från uppläsningen av förslaget finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

⁷Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2016/1250 av den 12 juli 2016 om huruvida ett adekvat skydd säkerställs genom skölden för skydd av privatlivet i EU och Förenta staterna [direktiv 95/46] (EUT L 207, 2016, s.1).

⁸Såsom det tidigare Safe Harbor-beslutet, grundar sig beslutet "skölden för skydd av privatlivet" på tanken att företagen frivilligt åtar sig att tillämpa ett antal principer angående skydd av personuppgifter.